

Cal Cisco Carreter

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Barceloneta, 24.
Emplaçament 173

Coordenades:

Latitud: 41.441445592844
Longitud: 1.8635304272175
UTM Est (X): 405061
UTM Nord (Y): 4588387

Classificació

Número de fitxa 08091 - 92
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XVIII - XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL / Immoble / 8330-I /
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2649
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 5185403DF0858N0001GT
Fitxes associades:
Carrer de la Barceloneta
Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL

Descripció

Es tracta d'una casa de comparet, entre mitgeres. Les cases de comparets són la tipologia de les més antigues, que es pot considerar "urbana" ubicada a Gelida. La podem trobar en carrers principals de finals del segle XVIII o principis del XIX.

Es caracteritzen per alineacions d'edificis de planta baixa i pis, generalment, que estan de costat i perpendiculars al carrer. Són plantes generalment allargades amb patis posteriors. A la planta baixa s'hi ubicava el cup i s'hi podia guardar el carro. Podia disposar de celler soterrat, i al pis hi havia les dependències de l'habitatge, cuina, etc. L'ús d'aquesta tipologia és d'un entorn agrícola, i també és present als nuclis i agrupacions de cases fora de Gelida.

Segons l'Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, la casa està distribuïda amb celler, planta baixa, entresol i pis amb una coberta de teula àrab a doble vessant.

Observacions:

Aquest edifici és un bon exemple de les construccions tradicionals del poble més populars i original de Gelida anteriors a 1850 i el creixement urbà del poble.

Història

En una fotografia de l'any 1910 publicada al llibre "*l'Abans*" es pot observar la façana de la casa. Mercè Carafí cita l'activitat d'aquells anys de cal Cisco Carreter com a boter i fuster. La casa mostra la tradicional façana de comparet de segle XVIII i XIX del poble. També publicat al llibre *Abans*, Carafí esmenta el fet que s'anava a cal Cisco Carreter a buscar àrids per a les construccions de les cases, i que part de l'activitat dels carreters a la primera meitat del segle XX fou el transport de sorra o calç.

Aquest carrer és un dels carrers principals de l'eixample del barri vell de Gelida, al tombant del segle XX. El carrer de la Barceloneta, en el seu tram final, incorpora una interessant combinació d'habitatges d'estil popular entre mitgeres anomenades "de comparet", constituïdes per un celler, planta baixa, entresol i un pis superior cobert amb teulada de doble vessant. En aquest darrer, solien tenir el pati on criaven aus i alguns conills per al consum familiar. Alguns d'aquests habitatges inclouen elements decoratius modernistes o noucentistes.

L'origen del carrer de la Barceloneta es remunta a finals del segle passat, quan l'arquitecte municipal Laureano Arroyo i Velasco va projectar aquest nou barri, que s'erigiria en el primer eixample de la vila. La història comercial del carrer de la Barceloneta també és notable. Una de les primeres farmàcies del poble es va establir en aquesta via a les últimes dècades del segle XIX, sota el nom de cal Mallatines, en honor al farmacèutic Ildefons Mallat. A més, altres establiments com la fàbrica d'alcohols la Fassina, el Casino Familiar Gelidense i diversos comerços locals van contribuir a la vitalitat i identitat d'aquest carrer al llarg del temps. A l'extrem del carrer, unes escales permeten salvar el desnivell fins al carrer de Sant Lluís. D'altra banda, al carrer de la Barceloneta, també trobem algunes de les primeres torres d'estiueig de notables dimensions, característiques de la tradició que es va popularitzar al poble a principis del segle XX amb l'arribada de la petita burgesia barcelonina, la qual buscava el model de ciutat jardí que s'havia implantat al poble. Hi ha qui diu que aquest és l'origen del nom Barceloneta. Can Castells i la Casa Pallejà són dos dels exemples paradigmàtics del carrer. Especialment, la Casa Pallejà, domicili del poeta Ramon Pallejà i

Camaló, el qual es va convertir en l'escenari de les festes modernistes a Gelida, on es reunia la burgesia barcelonina amb alguns membres destacats de la societat gelidenca.

Bibliografia

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). *Gelida. Retrats d'un temps*. Andana Edicions.

ROSSELLÓ, Joan (1988). “L'arquitectura i l'urbanisme d'estiueig al Penedès”. Miscel·lània penedesenca, 1989, Vol. 13, pp. 421-437.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[L'arquitectura i l'urbanisme d'estiueig al Penedès](#)

